

[УКРАЇНА] АКТУАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО В'ЇЗДУ ДО НІМЕЧЧИНИ, ПРАВИЛ ПЕРЕБУВАННЯ ТА ОТРИМАННЯ СТАТУСУ БІЖЕНЦЯ НА ЇЇ ТЕРИТОРІЇ (ІНФОРМАЦІЯ ПОСІЙНО ОНОВЛЮЄТЬСЯ)

23. березня 2022 року

Статус: 23.03.22

З початку війни в Україні ми отримали багато запитів з проханням отримати консультацію від громадян України, а також волонтерів за її межами, щодо варіантів надання захисту українцям в Німеччині. Тут ми зібрали найважливіші питання та відповіді на них. Багато питань, на жаль, все ще залишаються без відповіді, адже щодо них ще не існує регламенту. Саме тому ми радимо вам звертатися до консультаційних центрів округів, де вам можуть надати індивідуальні поради та допомогти знайти відповіді на ваші запитання.

Зміст [приховати зміст]

1. В'їзд до Німеччини або країн ЄС
2. Перебування в Німеччині
3. Клопотання про надання статусу біженця
4. Соціальне право, доступ до ринку праці та житла
5. Інформація для українців, що перебували в Німеччині до початку війни
6. Додаткова інформація
7. Ваші перші кроки в округах

1. В'ЇЗД ДО НІМЕЧЧИНИ АБО КРАЇН ЄС

Важливо для усіх груп осіб: на даному етапі МИ НЕ радимо подавати заяву на отримання статусу біженця! (Деталі див. нижче)

Для громадян України, що мають біометричний паспорт діє:

З березня міністри внутрішніх справ ЄС ухвалили в Раді ЄС резолюцію про те, що на біженців з України поширюється «тимчасовий захист», тобто вони не повинні проходити процедуру отримання статусу біженця, а цей захист може діяти до трьох років. Також ви можете ознайомитися з так званою «перехідною постановою щодо проживання» ([UkraineAufenthÜV](#)) та [інформацією Федерального міністерств внутрішніх справ](#) щодо виконання рішення Ради ЄС і розподілення біженців та людей, що шукають притулку, між федеральними землями.

Для громадян України, що мають біометричний паспорт, а також громадян третіх країн, що не є громадянами України, чи осіб без громадянства (наприклад визнаних біженців) діє:

Ви можете в'їхати до Німеччини без візи. Якщо ви були змушені втекти до Німеччини після 24. лютого, ви можете подати заяву на отримання [дозволу на тимчасове проживання та захист відповідно до § 24 AufenthG](#) по місцю вашого тимчасового проживання (до прикладу якщо ви зупинилися у друзів чи родичів). Допоки вам не буде видана посвідка на проживання, ви отримаєте так зване «тимчасове посвідчення», що підтверджуватиме факт подання заяви. Сама посвідка по проживання видаватиметься на два роки. Відповідно до рішення Ради Європи, тимчасовий захист та дозвіл на проживання може бути продовженим ще на один рік, а отже діяти максимум три роки.

Якщо у вас немає приватного житла, зверніться до державного центру прийому ([Staatliche Erstaufnahmestelle](#)). Там вам буде призначено місце проживання в Німеччині, де ви зможете подати заяву до міграційної служби вашого округу відповідно до § 24 AufenthG. З 16 березня розподіл біженців між федеральними землями проходить відповідно до так званого «ключа Кенігштайна», така ж процедура застосовується щодо інших біженців.

Ці правила також поширюються на осіб, які в'їхали в країну з України незадовго до 24 лютого (наприклад з туристичною метою)

[На жаль, українці з статусом терпимості (Duldung) не підпадають під тимчасовий захист відповідно до § 24 AufenthG.]

Для осіб без українського паспорта, які мають дозвіл на проживання в Україні (наприклад, студенти, працівники з дозволом на роботу) діє:

Якщо ви проживали в Україні, мали дозвіл на обмежене або необмежене перебування, НЕ є членом родини українців та НЕ є особою, що має право на міжнародний захист, ви можете отримати посвідку на проживання відповідно до § 24 AufenthG **лише за певних умов та після індивідуального розгляду справи**. Федеральне міністерство внутрішніх справ опублікувало інформацію, в якій йдеться, що ті, хто НЕ може безпечно повернутися на батьківщину, отримуватимуть дозвіл на тимчасове проживання та захист. Але так як на це питання немає ще досі однозначної відповіді, ми рекомендуємо вам звернутися до [консультаційного центру](#).

Якщо ж у вас немає права на отримання тимчасового дозволу на проживання та захист або на даний момент немає остаточної інформації щодо вашого випадку – вам потрібно завчасно, а саме до 23 травня 2022 року, подати заяву на отримання посвідки на проживання. Своєчасно подавши заяву на отримання посвідки, ви отримаєте так зване «тимчасове посвідчення», яке дозволить вам продовжити ваше перебування до тих пір, поки імміграційні органи не розглянуть ваш випадок та не приймуть відповідне рішення щодо вашої заяви. В цьому випадку вам не потрібно покидати країну. **З цього питання зверніться будь-ласка терміново за [незалежною та індивідуальною консультацією](#).**

Підтримка іноземних студентів, що змушені були втекти з України:

Контакт в Угорщині: +233244499939,

Контакт в Україні: +380631133989.

Люди, яким на польському кордоні відмовили через національність тощо, можуть повідомити про цей випадок у [Grupa Granica](#).

Також ви можете скористуватися [платформою](#), де зібрані інформація та контакти для громадян третіх країн. До того ж в [Instagram](#) є канал, який також публікує інформацію для ВІРОС та громадян інших країн з дозволом на проживання в Україні.

Контактна гаряча лінія IOM-Ukraine. Це безкоштовна гаряча лінія [Міжнародної організації з міграції МОМ \(IOM\)](#) для людей, що хочуть виїхати з України, а також для осіб без українського паспорта: 0 800 505 501 або 527 (з мобільних телефонів) (з 8.00 до 20.00).

[Довідник Німеччина \(Handbook Germany\)](#) містить інформацію та контакти німецькою, українською та російською мовами.

Наразі Deutsche Bahn (Залізниця Німеччини) дозволяє біженцям з України безкоштовно користуватися регіональним транспортом по всій Німеччині: <https://www.bahn.de/info/helpukraine>

2. ПЕРЕБУВАННЯ В НІМЕЧЧИНІ

З березня ЄС узгодив швидкий і небюрократичний план прийому громадян України, які шукають захисту та притулку, і вирішив застосувати Директиву ЄС (2001/55/EC) у разі так званого «масового напливу». Це означає, що громадяни України та третіх країн, які перебували в Україні **зі статусом міжнародного або національного захисту, зможуть отримати посвідку на проживання в Німеччині** відповідно до розділу 24 Закону про проживання [Aufenthaltserlaubnis nach § 24 Aufenthaltsgesetz \(AufenthG\)](#). Крайній термін – 24 лютого 2022 року. Це стосується також їхніх сімей, якщо сім'я вже існувала в Україні.

Ці особи не повинні подавати заяву на отримання статусу біженця!

Заяву на отримання посвідки на проживання ви можете подати до імміграційної служби (Ausländerbehörde) округу чи міста, в якому ви проживаєте.

[Список імміграційних органів Саксонії-Ангальт](#)

Очікується, що посвідка на проживання спочатку буде видаватися на один рік і має бути продовжена на срок до трьох років.

[Інформаційний лист Федерального міністерства внутрішніх справ щодо нової директиви ЄС від 3 березня 2022 р.](#)

Тимчасовий захист для українців відповідно до § 24 AufenthG включає:

- **Право на оплачувану роботу:** дозвіл на проживання відповідно до § 24 AufenthG повинен буде видаватись з приміткою «працевлаштування дозволено»; імміграційні органи не матимуть на це впливу. Так зване «тимчасове посвідчення на проживання» повинне включати примітку «працевлаштування дозволено». «Працевлаштування» включає в себе як оплачувану роботу на когось, так і самозайнятість.
- **Право на соціальні пільги та медичне обслуговування:** особи з посвідкою на проживання відповідно до § 24 AufenthG мають право на пільги для біженців та шукачів притулку (навіть якщо ці особи не подають заяву на отримання статусу біженця). Це означає, що ці особи отримують пільги та медичне страхування через управління соціального захисту населення. Виплата допомоги, а також медичне забезпечення регулюються залежно від округу і можуть відрізнятись. Також у вас є право отримати пільги на дитину та інші сімейні виплати, якщо ви працевлаштовані, отримуєте пільги для безробітних через втрату роботи або перебуваєте у декретній відпустці. Якщо ж ви не працевлаштовані, то маєте право на сімейні виплати після 15 місяців перебування в Німеччині.
- **Доступ до курсів німецької мови:** доступ до інтеграційних курсів можливий після подачі відповідної заявки, яку можна подати до відповідальних [регіональних відділень Федерального управління з міграції та біженців](#). Для того, щоб якомога швидше взяти участь в інтеграційному курсі у вашому «тимчасовому посвідченні» має міститися посилання на надання вам тимчасового дозволу на проживання відповідно до § 24 AufenthG.
- **Доступ до шкільної системи:** усі діти в Німеччині до першого віку підлягають обов'язковій шкільній освіті. Система освіти в Німеччині є питанням окремих федеральних земель, а отже процедури прийняття українських громадян можуть відрізнятись. Більше інформації на сайті довідника [Handbook Germany](#).
- **Право на возз'єднання сім'ї:** особи, які мають дозвіл на проживання відповідно до § 24 AufenthG, можуть подати заяву на возз'єднання сім'ї для подружжя та неповнолітніх дітей. Для цього не має значення фінансове забезпечення, наявність ідентифікації особи або наявність паспорта. Навіть якщо ви отримуєте соціальні виплати в Німеччині, ви все одно маєте право воз'єднатися з сім'єю, а саме з найближчими

родичами. Члени сім'ї, які приєднуються до вас, не отримуватимуть посвідку на проживання для возз'єднання сім'ї, як це зазвичай відбувається, а **посвідку на проживання для тимчасового захисту**. Тут ви можете подати заяву на отримання дозволу на проживання безпосередньо до відповідального органу з питань іноземців (Ausländerbehörde) без попереднього проходження процедури отримання візи з-за кордону. Інші члени сім'ї – наприклад, батьки дорослих осіб, що знайшли тимчасовий притулок у Німеччині - можуть воз'єднатися з їхніми родичами лише за складнішою процедурою відповідно до § 36 Abs. 2 AufenthG. Метою воз'єднання повинне бути уникнення так званої ситуації з «винятковими труднощами». Наприклад, якщо особа, яка хоче приєднатися до вас, потребує особливого догляду, а в країні походження немає сожливості для його надання. Однак ситуація в Україні сама по собі не прирівнюється до стану з винятковими труднощами (коли особа потребує особливого догляду), якщо в подальшому не буде узгоджено відповідні правила.

3. КЛОПОТАННЯ ПРО НАДАННЯ СТАТУСУ БІЖЕНЦЯ

Заява на отримання статусу біженця для людей з українськими паспортами

Важливо: будь ласка, не поспішайте з поданням заяви на отримання статусу біженця. Громадяни України не повинні клопотати про надання статусу біженця. Умови проживання відповідно до §24 AufenthG, описані вище, набагато кращі за умови статусу біженця. Спочатку скористайтеся вище описаною посвідкою на проживання відповідно до §24 AufenthG. Це надасть вам усі потрібні гарантії та забезпечення.

Прохання про надання статусу біженця є проблематичними, оскільки Україна не є державою політичних переслідувань. Федеральне відомство [з міграції та біженців] поки що не буде розглядати заявки про надання статусу біженця, причиною яких є війна. Наслідком подання цієї заяви є також заборона працювати в перший час перебування.

Заява на надання статусу біженця та процес так званої Дублінської процедури для громадян третіх країн, що перебували в Україні

Особи, що не мають українського паспорта, також не повинні подавати заяву на отримання статусу біженця, як мінімум до отримання [персональної консультації](#) з цього питання. Подання заяви на отримання статусу біженця означає розміщення особи в особливому притулку для біженців, навіть якщо особа вже була розміщена приватно. Також біженців розподіляють між різними федеральними землями та округами. Переїзд в інше місто після розподілення, до прикладу, для продовження навчання, є неможливим. Крім того, клопотання про надання статусу біженця, призводить до заборони надання посвідки на проживання. Це означає, що дозвіл на проживання не може бути виданий до завершення процедури надання статусу біженця (лише в окремих випадках на це є законне право).

Для отримання консультації зверніться до [експертів](#) або юристів з питань міграційного права!

4. СОЦІАЛЬНЕ ПРАВО, ДОСТУП ДО РИНКУ ПРАЦІ ТА ЖИТЛА

Чи маю я право на соціальні виплати?

Якщо вам надано тимчасовий захист (згідно з § 24 AufenthG) відповідно до рішення ЄС, ви маєте право на отримання соціальної допомоги, відповідно до закону про пільги для біженців, якщо ви не можете самостійно забезпечити своє існування.

GGUA надає табелярний список з обширною інформацією: [Соціально-правові умови для отримання посвідки на проживання згідно з § 24 AufenthG](#)

Ще до прийняття відповідного дикрету уряд Саксонії-Ангальт прийняв рішення, що громадяни України, які втекли із зони бойових дій, мають право на допомогу відповідно до закону про пільги для заявників на статус біженця протягом перехідного періоду, коли ще не діє тимчасовий захист (відповідно з § 24 AufenthG).

Якщо ви подали заяву на отримання статусу біженця (що не є обов'язковим – див. вище), ви також маєте право на отримання пільг відповідно до закону про пільги для шукачів притулку.

Чи можу я працювати?

- **У випадку безвізового перебування (з біометричним паспортом) та за наявності візи (без біометричного паспорта):** в принципі, працювати в цей період не дозволено. Вийняткові звільняються від заборони працювати окремі особи, які займають керівні посади в компаніях, є науковцями, дослідниками, працівниками благодійних організацій, журналістами та професійними спортсменами (§ 17 Abs. 2 AufenthV i. V. m. § 30 BeschV). Щодо цього питання порадьтеся з консультаційним центром в Німеччині.
- **За подання заяви про надання статусу біженця:** заявники, які мають дозвіл на проживання, **не** мають права працювати протягом перших 3 місяців їхнього перебування. Поки заявники на статус біженця проживають у центрах первинного прийому, їм буде дозволено працювати лише через 9 місяців. Через 9 місяців заявникам на статус біженця з посвідкою на проживання має бути наданий дозвіл на роботу.
- **З правом на проживання відповідно до розділу 24 закону про проживання (§ 24 AufenthG):** було вирішено, що всі, хто має дозвіл на проживання відповідно до розділу 24 Закону про проживання, повинні отримати дозвіл на роботу від імміграційних органів.

Де я можу зараз зупинитися?

Земля Саксонія-Ангальт надає перше тимчасове житло для проживання українським біженцям, які не мають іншого житла (наприклад, у друзів, родичів чи в муніципалітеті). Це готель **Ambiente, Gröperstraße 88, 38820 Halberstadt**.

Наразі перевіряється, чи можна створити додаткові можливості проживання українських біженців в короткостроковій перспективі на додаток до існуючих варіантів розміщення – як на території федеральних земель (як перших (проміжних) станціях), так і в муніципалітетах.

5. ІНФОРМАЦІЯ ДЛЯ ЛЮДЕЙ, ЯКІ ВЖЕ ПЕРЕБУВАЛИ НА ТЕРИТОРІЇ НІМЕЧЧИНИ ДО ПОЧАТКУ ВІЙНИ

Я перебував у Німеччині до початку загарбницької війни. Ці правила стосуються також мене?

Зазначені вище правила не стосуються громадян України, які вже перебували у процесі отримання статусу біженця або мають статус так званої «терпимості» (Duldung). Дотепер заяви на надання статусу біженця заявниками зі Сходу України переважно відхилялися з посиланням на можливість надання притулку на Західній Україні. Тепер цю схему прийняття рішень доведеться змінити. Людям, які перебувають у Німеччині або зараз в'їжджають до Німеччини і хочуть подати заяву на отримання статусу біженця, рекомендуємо звертатися щодо цього та інших запитань за індивідуальною консультацією. Будь ласка, зверніться до центру міграційної консультації:

<https://www.fluechtlingsrat-lsa.de/adressen-und-beratungsstellen/kontakte-landesweit/>

У мене є статус «терпимості» Duldung, чи потрібно мені виїжджати з країни?

Депортація в Україну призупинена. Проконсультуйтеся щодо ваших подальших дій. Є різні шляхи та можливості залишитися в Німеччині. Контакти для консультацій щодо процедури надання статусу біженця ви знайдете нижче.

Інформація для українців строкової служби, які проживають тут. Чи можу я покинути країну і повернутися пізніше?

Статус «терпимості» втрачається при перетині кордону, а повернення є неможливим. Дозвіл на проживання закінчується, якщо перебування перервано більше ніж на 6 місяців.

Як правило, ви повинні завершити ваше навчання без перерв. Призупинення навчання можливе лише у виняткових випадках: хвороба, відпустка по вагітності та батьківська відпустка.

Військова служба за кордоном не враховується. Відмова від служби вважається в Україні кримінальним злочином і може бути підставою для надання статусу біженця.

6. ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

- [Довідник Німеччина \(Handbook Germany\)](#)
- [Інформація від уряду федеральної землі Саксонія-Ангальт](#), також українською та російською мовами
- [Інтеграція через кваліфікацію \(Integration durch Qualifizierung \(IQ\)\), імміграційний відділ](#)
- [Переклад інформації з сайту Федерального міністерства внутрішніх справ ВМІ](#), російською мовою, опублікований Радою у справах біженців Баден-Вюртемберга
- ВAMF: [Запитання та відповіді щодо в'їзду в Німеччину з України та перебування в Німеччині](#) (станом на 1 березня 2022 року)
- Інформація від колег з [PRO ASYL](#)
- Офіційну інформацію щодо в'їзду в Німеччину можна отримати, зокрема, на сайті [Федерального міністерства закордонних справ](#)
- Додаткову інформацію про необхідні паспорти, правила коронавірусу та інші питання можна знайти тут, на сайтах [Федерального міністерства закордонних справ](#) та [Федерального міністерства внутрішніх справ](#).

7. ВАШІ ПЕРШІ КРОКИ В ОКРУГАХ

[Галле \(Заале\) / Halle \(Saale\)](#)

[Магдебург / Magdeburg](#)

На гарячій лінії перекладачів Саксонії-Ангальт (SiSA) вам охоче нададуть допомогу та відповіді на ваші запитання. Звертайтеся за телефоном 0345 2138 9399 та електронною поштою sprachmittler@lamsa.de.

Галле (Заале): Місто Галле створило центральну приймальну комісію в [«Kulturtreff» у Галле-Нойштадті, Am Stadion 6](#). Там можна зробити необхідну реєстрацію в місті, реєстрацію в імміграційній службі та подати заяву на соціальну допомогу.

Магдебург: Для створення цієї інформації ми використовуємо матеріали інших рад біженців і PRO ASYL, а також офіційні джерела. Просимо вас поставитися з розумінням до того, що ми не можемо гарантувати, що вміст за посиланням є актуальним.

Інформація надана проектом [«Fachstelle Flucht und Asyl»](#). Проект фінансується: